

LAO TSE

TAO TE KING

CĂRAREA

ȘI

VIRTUTEA

EDITURA
RAM
ANINOASA-GORJ

AU APĂRUT :

Vasile Pârvan

Datoria vieții noastre

George Dulcu

Criterium de Sinteză
Spirituală

Yoritomo Tashi

Puterea Calmului

I. C. Chatterji

Filosofia esoterică
a Indiei

M. C.

Lumina pe Cărare
și Karma

Yram

Doctorul Sufletului

A. E. Powell

Dublul Eteric

T A O T E K I N G

11-145

LAO TSE

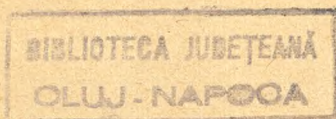

417042I

TAO TE KING

CĂRAREA
ȘI
VIRTUTEA

Traducere

h17.042

EDITURA
RAM
ANINOASA—GORJ

CARTEA CĂRĂRII

TAO KING
CARTEA CĂRĂRII

I

Tao care ar fi numai cale nu este veșnicul Tao.

Numele ce i-am da nu este Numele veșnic.

Fără nume, este Principiul Cerului și al Pământului.

Când îl putem numi, este puterea care creează nenumăratele ființe.

Iată pentru ce, în lipsa veșnică de dorințe, i se poate vedea esența.

În ființarea veșnicelor dorințe se văd înfăptuirile sale.

Cele două înfățișări au aceeași obârșie și nume deosebite.

Această identitate este un abis de adâncime, este adâncul adâncurilor.

Și poarta tuturor esențelor.

II

Toți oamenii, sub Cer, cunosc Frumosul ca Frumos; iată obârșia urâtului.

Toți oamenii cunosc Binele ca Bine; iată obârșia răului.

Astfel, fiecare lucru și opusul său se nasc îngemănați. Greul și ușorul se formează unul pe altul. Cel lung determină pe cel scurt. Înaltul produce adâncul. Sunetul și glasul se acordă reciproc. Înainte și îndărăt, decurg unul din celălalt.

Iată de ce Înțeleptul practică doctrina *Non-Acțiunii*.

El instruește prin pildă vie, nu cu vorbe.

Pe toate ființele care se nasc în lume și care își pun nădejdea în el, nici nu le uită nici nu le îndeapărtează. El creează meritele lor, fără a și-le însuși. Le desvoltă și nu se bizue pe ele.

Așa câștigă el merite, dar rămâne mai presus de ele.

Rămâne mai presus de ele și meritele nu-l părăsesc niciodată.

III

Nu preaslăviți pe oamenii aleși, și poporul nu va lupta pentru măririi deșarte.

Nu prețuiți ceea ce este greu de câștigat și poporul nu va fura.

Nu-i arătați nimic ce i-ar îmboldi dorința, și inima nu i se va turbura.

Deci iată normele Înțeleptului: golirea inimii de dorințe, umplerea sânelui cu Tao; potolirea patimilor, sporirea puterilor.

Să caute mereu să ducă poporul dincolo de știință, dincolo de dorințe.

Să împiedece pe cei ce știu, să lucreze din vanitate.

De procedează astfel, fără să acționeze, poporul va fi bine cârmuit.

IV

Tao e gol, dar acțiunea sa e fărădesfârșit. Este un abis unde se poate vedea izvorul tuturor ființelor lumii.

Își împlânzește duritatea, se desface din haos, își temperează strălucirea, se identifică celor mai mici atomi.

O, ce neprihănire! Ființarea sa e veșnică! Nu știu al cui Fiu ar putea să fie. El este mai dintru început decât însuși Domnul Cerurilor.

V

Cerul și Pământul n'au preferință pentru vreo făptură, le consideră pe toate ca pe nimic.

Înțeleptul nu preferă pe nimeni, el privește poporul ca un tot.

Văzduhul ce se desfășoară între Cer și Pământ este ca foalele fierarului. Este gol fără a se sfârși; mișcarea sa perpetuă naște toate ființele.

A vorbi mult despre Tao nu duce decât la oboseală. Mai bine să se păstreze calea de mijloc.

VI

Spiritul Haosului nu moare.

El este acela pe care îl numim Muma tainică a lumilor.

Această Mumă tainică este poarta prin care toate ființele vin în existență. Este rădăcina Cerului și a Pământului.

El ființează mereu: însușirea-i creatoare lucrează fără trudă.

VII

Cerul se întinde la nesfârșit; Pământul dăinue la nesfârșit.

Ele trăiesc etern fiindcă nu fac din Ființarea lor un lucru care să le fie propriu.

Iată pentru ce înțeleptul își adumbrește personalitatea și prin aceasta chiar îi dă valoare. Își disprețuește trupul și chiar prin aceasta îl ocrotește.

El caută să nu aibă dorințe personale, și prin aceasta chiar ajunge la țelul dorințelor sale.

VIII

Virtutea superioară e asemenea apei.

Apa și virtutea dăruiesc binefacerile lor tuturor ființelor și lucrează fără luptă. Amândouă

se mențin în locurile pe care omul le disprețuește — locuri joase, ranguri modeste.

Ca situație virtutea iubește Pământul. În inima omului virtutea e golul. În binefacere, virtutea e omenie. În vorbă, e sinceritate. În administrație, este conducere bună. În activitate, e puterea, În acțiune e timpul, stăruința, clipa prielnică.

Singură virtutea lucrează fără luptă ; astfel, nu-și face dușmani.

IX

Căutarea plenitudinii bogățiilor nu are valoarea moderației.

Mânuirea și ascuțirea fără încetare a uneltei, o face repede nefolositoare.

Un palat plin cu aur și pietre nestemate expune să pierzi totul.

A avea onoruri și bogății și a fi mândru de ele, înseamnă a chema nenorocirea.

Dimpotrivă, dacă se adună merite, rămâne renumele --- corpul piere. Aceasta e Calea Cerului.

X

Omul a primit un suflet inteligent. Păstrându-i unitatea, va scăpa de nimicire, va ajunge să fie asemănător copilului.

Liberându-și spiritul de cercetarea intelectuală, îl va păstra sănătos.

Iubind poporul și urmărind binele, va putea practica Non-Acțiunea.

Porțile Cerului se deschid și se închid; la fel și Înțeleptul înfăptuește potrivit împrejurărilor și rămâne în repaos.

Scăldat în lumină, el va putea părea neștiutor.

El creează toate ființele și le hrănește. Le creează și nu se poartă cu ele ca un stăpân. Face bine fără speranța răsplatei. Domnește asupra poporului fără să-l guverneze.

Aceasta este virtutea adâncă.

XI

Treizeci de spițe se unesc în butucul roșii; însă golul din centru îngăduie folosirea.

Argila este modelată în formă de oală; dar golul din interior face posibilă folosirea.

Păreții sunt străbătuți de uși și ferestre; golul lor îngăduie folosirea casei.

Tot astfel Ființa constituie natura lucrurilor, dar Neființa permite folosirea lor.

XII

Cele cinci colori orbesc omul; cele cinci sunete îl asurzesc. Cele cinci gusturi îi tocesc gustul. Întrecerea și vânătoarea îi turbură mult inima. Goana după bogății vatămă sănătatea.

Deci înțeleptul trebuie să se preocupe de viața sa interioară și nu de simțuri. El părăsește pe *acest* și se îndreaptă spre *acel*.

XIII

Gloria și rușinea sunt nedespărțite de teamă.

Onoarea și nenorocirea sunt nedespărțite de personalitate. Ce se înțelege prin aceasta?

Gloria este un lucru de disprețuit, căci când o ai te cuprinde teama să nu o pierzi; tot astfel când nu o ai. De aceea se spune că gloria și rușinea sunt nedespărțite de teamă.

Putem socoti ceea ce ne vine ca fericire sau nenorocire, pentru că avem personalitate. Dacă am fi separați de ea, în ce fel ne-ar atinge nenorocirea?

Iată pentru ce, dacă principele cinstește lumea ca pe el însuși, poate lua parte la conducerea ei; dacă o iubește ca pe el însuși, atunci e demn să-o cârmuiască.

XIV

Privind Tao nu se vede; se numește I — nevizibil.

Ascultând nu se aude; se numește HI — fără grai.

Pipăit nu se simte; se numește UEI — material.

Aceste trei însușiri sunt de nepătruns; ele întocmesc Unitatea.

Mai presus de Tao, nu e lumină; dedesubt nu e umbră. E veșnic și fără nume.

Duce toate lucrurile în Neființă.

Este formă fără de formă, o închipuire fără chip. Este taina de nepătruns.

Nu i se vede nici fața, nici spatele, este infinit.

Numai întemeiați pe străvechiul Tao putem astăzi să ne desăvârșim vieța.

Cel ce cunoaște străvechea taină este pe Cărare.

XV

Înțelepții antici erau subtili, adânci și pătrunzători.

Înțelepciunea lor era așa de adâncă încât nu putea fi cunoscută; astăzi e greu de a-i prezenta.

Ei erau prudenți ca cel ce străbate iarna un fluviu; prevăzători ca cel ce se teme de vecinii săi; gravi precum trebuie a fi înaintea străinilor; modești ca ghiața ce se topește; simpli ca lemnul nelucrat, goi ca o vale; nepătrunși ca o apă turbure.

Cine, deci, ar putea astăzi să-și purifice sufletul, ca o apă turbure lăsată să se limpe-

zească? Cine ar putea să însuflețească un lucru mort redându-i mișcarea?

Cel ce și-a însușit Tao nu are dorințe.

El e despoiat de toate, și nu caută să pară desăvârșit.

XVI

Fii cu totul fără de dorințe și mențineți-vă într'o pace profundă.

Toate ființele lumii se nasc laolaltă și-apoi se reîntorc.

După o viguroasă înflorire orice lucru revine repede la obârșia sa.

Această întoarcere la obârșie este repaosul. Repaos e întoarcerea la vieață.

Cel ce cunoaște ce este veșnic e luminat; cel ce nu cunoaște merge spre nimicirea sa.

Cel ce cunoaște veșnicul își înalță sufletul. Prin înaintarea în bine, devine eminent. Fiind eminent, poate să devină mare întru toate; mare întru toate, devine asemănător Cerului; asemănător Cerului, atinge Tao. Participând la Tao, există pe veșnicie.

Poate pieri personalitatea: nu e nici o primedie.

XVII

În timpurile străvechi, poporul abia știa de regi. Mai târziu îi iubi și le servi. Apoi se temu de ei. În sfârșit veni o vreme când îi disprețui.

Când e puțină încredere nu se mai obține încrederea.

Regii antici erau gravi și mășurați la vorbă.

Mulțumită lor supușii imperiului câștigau merite și foloase; gândeau: e însăși natura noastră!

XVIII

Când oamenii pierdură cunoștința despre marele Tao, atunci se evidenție bunătatea și justiția.

Când apăru prudența, și istețimea — rezultă din ele o mare ipocrizie.

Când perfecta armonie nu mai domni în familii, începu a se vorbi de iubirea fiiască și de îngăduința părinților. Când Țările căzură în desordine, se găsiră slujitori credincioși.

XIX

Părăsiți justiția voastră, lăsați la o parte înțelepciunea voastră și poporul va trage sute de foloase!

Lăsați milostenia, cedați datoria, și poporul va reveni la adevărata dragoste fiiască și iubirea părintească!

Lăpădați abilitatea, lăsați la o parte ambiția; și nu vor mai fi nici hoși, nici tâlhari!

Renunțați la aceste trei lucruri care nu sunt decât iluzie și care au dovedit neajunsul lor!

Alăturați-vă cu fârie virtuților voastre firești.
Arătați-vă simplitatea; păziți neprihănirea
dintru început; părăsiți interesul personal; în-
frânați-vă dorințele.

XX

Lăsați cercetarea și veți fi liberați de toată
neliniștea.

Deosebirea este destul de mică între de
sigur și poate că. Dar între o faptă bună și
una rea, deosebirea e foarte mare.

Vai! greu e să nu-ți fie frică de ceea ce
se tem oamenii.

Suntem într'un pustiu sterp și fără sfârșit;
și totuși oamenii toți se zoresc bucuroși, ca
pentru ospăț, — ca și cum s'ar urca, primă-
vara, spre culmi!

Numai eu sunt sfios. Dorințele mele n'au
încolțit încă. Sunt ca un copilaș ce n'a zâmbit
încă mamei sale.

Rătăcesc la întâmplare, ca un pripășit ce
nu știe încotro să apuce.

Toți ceilalți au prisos, eu singur sunt des-
puiat de toate.

Sunt o minte simplă, nu știu nimic.
Oamenii sunt luminați, numai eu trăiesc în
besnă; ei sunt toți isteți; singur eu am spiritul
greoiu.

Sunt agitat ca oceanul; umblu fără oprire.
Fiecare are de lucru, eu singur sunt incapabil.

Sunt deosebit de toți ceilalți oameni.
Da, dar mă odihnesc în preaslăvirea Maicii mele — Tao.

XXI

Formele prin care marea Virtute se vădește pe acest tărâm, nu sunt decât emanațiunea Tao.

Iată care îi este firea: nelimitată și de neconceput.

Haos, nedeslușire! În mijloc sunt forme!
Nedeslușire, haos! În mijloc sunt ființe!
Taină, întunerec! În sine este o esență:
Această esență este Adevărul.

În el însuși se găsește mărturia definitivă.

Din vremurile arhaice ale lumii până în zilele noastre, numele nu i s'a stins.

E poarta prin care vin la lumină ființele toate.

Cum știi despre ivirea tuturor ființelor?
Știi prin Tao.

XXII

Sfârâmat, va deveni întreg.

Îndoit, se va îndrepta.

Gol, va putea fi reumplut.

Sfârșit, va fi reînnoit.

De are puțin, va obține mult.

De are mult, s'ar putea să piardă tot.

Iată pentru ce Înțeleptul nu se alătură decât Unității și caută să fie model în lume.

E umil și strălucește.

Nu e egoist și i se dă stimă.

Nu se laudă și are merite.

Nu este orgolios, de aceea durează îndelung.

Nu e turburat, de aceea nu are dușmani.

Străvechea maximă: „Sfârâmat se va reface întreg“ nu este o vorbă zadarnică. Când omul a devenit întreg, desăvârșit, se reîntoarce la obârșie.

XXIII

Vorbiți puțin, rămâneți în repaos!

O furtună nu dăinue mai mult de-o dimineață; o ploaie potopitoare nu ține mai mult de o zi. Deși Cerul și pământul le provoacă.

Dacă Cerul și Pământul nu le pot face să dureze mai mult, cum ar putea omul să păstreze mereu tristețe, mereu agitație?

Cel ce urmează Tao, se unește cu Tao; cel ce urmează Virtutea, se unește cu Virtutea; cel ce urmează Răul, se unește cu Răul.

Cel ce se unește cu sine însuși e primit în Tao; cel ce se unește cu Virtutea e primit

de Virtute; cel ce se unește cu Răul, Răul îl primește.

A avea puțină credință, înseamnă a nu avea credință.

XXIV

În vârful picioarelor, nu se poate sta neclintit.

Cu picioarele încrucișate, nu se poate merge.

Atribuindu-și valoare, nimeni nu strălucește.

Mulțumitul de sine, nu este stimat.

Prin laudă, nimeni nu are merite.

Săturând ambiția, se scurtează traiul.

Ca schilodirea și eliminările trupului sunt, pentru Tao, astfel de lucruri.

Omul care și-a însușit Tao nu le mai râvnește.

XXV

Înainte de Cer și Pământ exista o substanță, o ființă fără formă.

O! Calm imaterial!

El singur exista și rămânea fără schimbări.

Pătrundea pretutindeni, liber de orice mărginire.

Din puterea lui își trage obârșia Cerul și Pământul.

Nu-i știu numele, îi spun Cărare: Tao.
Nevoit să-i atribui însușiri, l-ași numi mare.
Mare, l-ași numi de neînchipuit.
De neînchipuit, l-ași numi inaccesibil.
Inaccesibil, l-ași numi omniprezent.

Astfel, Tao e mare, cerul e mare; pământul e mare; regele de asemenea e mare.

În lume sunt patru mari autorități, dintre care aceea a regelui e una.

Regele trebuie să se supună pământului. Pământul se supune cerului. Cerul se supune Cărării.

Tao se supune propriei sale firi.

XXVI

Greul este rădăcina ușurului.

Calmul e stăpânul mișcării.

De aceea înțeleptul totdeauna păstrează seriozitatea, păstrează totdeauna calmul.

Chiar de are palate mărețe, el locuiește liniștit și nelegat de ele.

Ce rușine că regii, căpetenii de nenumărate oști, se conduc pe sine în mod ușuratic!

Superficialitatea pierde pe sfetnici.

Agitația pierde pe regi.

XXVII

Bunul călător nu lasă urme. Bunul orator n'are a discuta.

Calculatorul bun nu se slujește de instrumente de calcul.

Paznicul bun nu se folosește de încuitori și totuși nu se poate deschide ceea ce el a închis.

Cel ce știe să lege nu folosește funii, și nu se poate desface ceea ce a legat.

În felul acesta, Înțeleptul e ajutor și sprijin pentru toți oamenii fără a respinge pe nimeni.

El este ajutor și sprijin pentru toate lucrurile și nu disprețuește pe niciunul.

Se poate zice că mintea sa e de două ori luminată.

Omul superior e îndrumător pentru cel ce nu este. Omul obișnuit este unealta Înțeleptului.

Cel ce nu cinstește pe îndrumătorul Său și cel ce nu iubește unealta de care se folosește, cu toate că se pot numi Înțelepți, sunt adânciți în eroare.

Acest adevăr e tot atât de însemnat pe cât e de subtil.

XXVIII

Cel ce își cunoaște forța și știe să rămână slab este demn să primească împărăția. Virtutea veșnică nu-l va părăsi și va deveni asemenea unui copil.

Cel ce cunoaște luminile sale și știe să rămână în umbră, este model în împărăție. Vir-

tutea veșnică nu-i va lipsi și va reveni desăvârșirea nemărginită.

Cel ce cunoaște gloria și știe să rămână umil, este demn să primească împărăția. Astfel virtutea veșnică va deveni desăvârșită în el și se va reîntoarce la simplitatea dintru început.

Tao, simplitatea dintru început, fărâmișându-se a dat vieța atâtor vase — tuturor ființelor din lume.

Înțeleptul care practică Tao este cel mai bun maestru. Cârmuirea Sa e largă, nu valămă pe nimeni.

XXIX

Când un om vroește să reformeze împărăția și să o desăvârșească, văd bine că nu va izbânda niciodată.

Împărăția este asemănătoare unui potir divin, pe care omul n'are puterea să-l modeleze. De cearcă să-l șlefuiască îl strică; de vrea să și-l însușească, îl pierde.

Printre ființe, întradevăr, unele merg în frunte și altele urmează; unele sunt puternice, altele slabe; unele înaintează, altele se opresc.

Iată pentru ce, când conduce împărăția, Înțeleptul lasă la o parte luxul, orgoliul și magnificența.

117.082

XXX

De urmează Tao, dregătorul ce sfătuește pe rege n'ar trebui să recurgă la forța armată pentru a supune popoarele.

Răul făcut altora, totdeauna se va întoarce.

Spini și pălămidă cresc în țarinile pe unde au trecut oștile; ani de mari lipsuri urmează după războaie îndelungi.

Generalul bun știe să învingă; dar știe și să se oprească și să fie cumpănit în victorie.

Știe să învingă, fără să se fălească; nu e încrezut, nu caută să-și satisfacă ambiția, nu e aspru.

Ființele îmbătrânesc pentru că, ajunse la deplinătatea puterilor, abuzează de ele. Aceasta înseamnă a nu urma Tao.

Cine nu urmează Tao, va pieri.

XXXI

Armele cele mai bune nu sunt mijloace de fericire. Toate ființele se tem de ele, de aceea cel ce urmează Tao, nu le prețuește.

Înțeleptul nu se gândește decât să mențină pacea.

El cinstește principiul *Yang*, simbol de viață.

Cel ce face războiu cinstește principiul *in*, simbol de moarte.

Armele nu sunt mijloace de fericire; ele nu sunt uneltele Înțeleptului; el nu le folosește decât silit. El are în vedere în primul rând calmul și repaosul.

El nu se bucură de victorie; căci ar fi să se bucure de moartea oamenilor; și cel căruia i se omoară oamenii, nu reușește să conducă bine.

Prosperitatea corespunde principiului *Yang*, nenorocirea principiului *in*.

Astfel se vede generalul secund șezând la stânga, *Yang*, generalul suprem la dreapta, *in*, este locul ce l-ar avea la funeralii.

Cel ce omoară mulțime de oameni ar trebui să plângă; cel ce a câștigat o victorie, ocupă locul ce l-ar avea într'o ceremonie funebră.

XXXII

Cărarea este eternă și nu poate fi numită. Este mică prin simplitatea firii, dar lumea întreagă nu o poate cuprinde.

Dacă un rege ar putea să și-o însușească, toate ființele ar veni singure să i se supună.

Cerul și Pământul s'ar uni și l-ar sprijini cu duiosia lor. Poporul s'ar liniști dela sine.

Când Tao a început să se fărâmițeze, i s'a putut da un nume. Cunoscând acest nume, trebuie știut a nu-l scruta mai mult. Cel ce știe

să se oprească nu este în primejdie să se piardă.

Tao întrepătrunde întreg Universul.

Toate ființele vin și se întorc în Tao, ca râurile și văile în fluvii și ocean.

XXXIII

Cel ce cunoaște pe alții este înțelept; cel ce se cunoaște pe sine este cu adevărat iluminat.

Cel ce poate să învingă pe alții e tare; cel ce s'a învins pe sine este cu adevărat puternic.

Cel ce cunoaște îndestularea e bogat.

Cel ce este energic are un scop în viață.

Cel ce nu se îndepărtează de firea sa, trăiește mult.

Cel care moare și nu se stinge, posedă adevărata îndelung viațuire.

XXXIV

Tao, ca un ocean, se întinde la dreapta, la stânga, în tot Universul.

Prin puterea sa vin în existență toate ființele, și nu nesocotește niciuna.

Câștigă merite, dar nu și le însușește. Iubește și hrănește toate ființele, dar fără să le domine.

Veșnic fără dorințe, se poate numi mic.

Toate ființele se reîntorc în sânul său, fără a-l mări; poate fi numit mare.

De aceea Înțeleptul nu trebuie să se creadă mare: astfel, va putea face lucruri mari.

XXXV

Păstrați în inima voastră marea idee Tao și lumea va veni la voi. Ea va veni la voi, va profita de bunătatea voastră și va atinge astfel pacea și liniștea.

Cântecul și ospățul opresc pe drumețul ce trece; Tao însă nu are gust: este fără savoare.

Privit nu se poate vedea; ascultat nu se poate auzi; s'a recurs la puterea sa, este nesfârșit.

XXXVI

Când un lucru se contractă, e sigur că era dilatat. Când se slăbește, e sigur că a avut forță. Când se depreciază, înseamnă că era înălțat. Când se despovărează, înseamnă că fusese covârșit. Toate aceste sunt totodată și clare și ascunse.

Slabul învinge tarele; moalele birue asprul.

Peștele să nu încerce a ieși din apă.

În regat, armura trebuie tăinuită poporului.

XXXVII

Tao practică etern Non-acțiunea, și totuși nimic nu rămâne nefăcut.

Dacă regele și supușii săi ar putea să practice Tao, toate ființele ar ajunge la ținta lor.

Atunci, chiar dacă dorința de a acționa nu este complet stinsă în ei, i-ași înfrâna datorită simplității ființei fără nume.

Tao aduce lipsa de dorințe.

Fără dorințe: pacea.

Asfel, Lumea s'ar îndrepta prin ea însăși.

CARTEA VIRTUȚII

TE KING

CARTEA VIRTUȚII

XXXVIII

Oamenii superiori n'au virtute lumească.
Ei au virtute.

Cei ce țin la virtutea lor, n'au virtute.

Virtutea superioară corespunde doctrinei Non-acțiunii; ea n'are intențiuni. Virtutea comună nu acționează decât cu intențiune de-a fi recunoscută. Bunătatea superioară acționează întotdeauna fără intențiuni. Justiția înaltă acționează însă cu intențiuni. Ceremoniile acționează; ci cum nimeni nu li se supune, sfârșesc prin violență.

Când omenirea a pierdut cunoașterea nu a mai avut decât virtutea; pierzând virtutea, i-a rămas bunătatea; pierzând bunătatea, a găsit dreptatea; pierzând dreptatea, a stabilit ceremoniile. Dar ele nu sunt decât umbra virtuții și izvor de desordine.

Cunoaștința falsă este aparența Căării și începutul prostiei. Omul cu adevărat mare pre-

tu este ceea ce este de seamă și nu ceea ce este ușuratic; el are în vedere fructul nu floarea; o nesocotește și se alătură rodului.

XXXIX

Iată lucrurile care dintru început primără unitatea:

Prin unitate Cerul avu neprihănirea. Pământul, stabilitatea. Spiritul avu conștiința. Golul avu plinătatea. Ființele avură nașterea. Împărații, pilda pentru lume. Iată creația unității.

Dacă Cerul n'ar fi neprihănit, ar fi în primejdie să se întunece. Dacă Pământul nu ar avea temeinicie, ar putea să se fărâmițeze. Dacă golul nu s'ar mai umple, ar fi zadarnic. Dacă ființele nu s'ar mai naște, ar pieri. Dacă Împărații, din orgoliu, ar înceta să fie pildă pentru lume, ar fi în primejdie de răsturnare.

Demnitățile se razimă pe ceea ce este obișnuit, mărirea pe ceea ce este de jos. Împărații se numesc ei înșiși „slugi nevrednice, oameni fără însemnătate“. Nu arată ei astfel că mărirea lor nu izvorăște din ei înșiși, ci că este întemeiată pe cei de jos?

Adevărat! Un car fără roate nu mai e car.

Împăratul nu trebuie să fie nici supra-prețuit ca diamantul, nici nebăgat în seamă ca piatra.

XL

Condiția mersului Tao: întoarcere în Ne-ființă.

Modul de lucrare: fără forță.

Toate lucrurile lumii vin dela Ființă. Ființa dela Neființă.

XLI

Oamenii superiori, când aud vorbindu-se de Tao, pun în practică; oamenii obișnuiți uneori urmează, alteori nesocotesc; cei inferiori iau în răs.

De n'ar fi luat în răs, n'ar fi adevăratul Tao.

Odinioară se spunea:

Cel ce percepe clar pare închis în umbră.

Cel ce este pe culme pare jos.

Cel cu adevărat virtuos pare de disprețuit.

Cel neprihănit pare acoperit de rușine.

Cel de merit pare nepriceput.

Cel plin de virtute pare neîngrijat.

Omul simplu și sincer pare de nimic.

XLII

Tao este un patrat mare ale cărui unghiuri nu se văd. Este un vas mare ce nu se poate cuprinde. E un glas puternic pe care nu-l putem auzi. E un chip mare a cărui formă nu o putem vedea.

Tao e o taină. Nu se poate numi. Susține și conduce ființele toate spre desăvârșire.

XLIII

Tao a iscat pe Unul. Unul a ivit pe Doi. Doi a produs pe Trei. Trei a alcătuit toate ființele lumii.

Ființele toate izvorăsc din principiul tainic și imuabil pentru a se îndrepta către lumină și manifestare.

Duh real produce armonia lor.

Oamenii se tem să fie „slugi nevrednice, fără însemnătate“. Și totuși astfel se consideră Cei Mari.

Cel umilit se va înălța. Cel ce caută să se înalțe va fi scoborît.

Nu proclam decât ceea ce rezultă din însăși acțiunile oamenilor.

Cei care sunt violenți nu vor avea o moarte fericită. Acest exemplu este izvor învățăturilor mele.

XLIV

În lume lucrurile cele mai slabe domină pe cele mai puternice.

Neființa întrepătrunde ceea ce pare de nepătruns; în felul acesta acțiunea sa este hotărâtoare.

Pușini oameni în lume pot instrui fără a vorbi, pot folosi fără a lucra.

XLV

Ce vi se pare mai însemnat, mărirea sau persoana voastră?

Ce vi se pare mai de preț, bogățiile sau persoana voastră?

Care este cea mai mare nenorocire, a câștiga sau a pierde?

Cel care are dorințe va suferi. Cel care are bogății va pierde.

Mulțumit cu puțin, se înlătură nefericirea. Stând în rezervă, se evită primejdia.

Aționând astfel, viața se prelungeste.

XLVI

Când Înțeleptul a devenit desăvârșit și se simte încă nedesăvârșit, el lucrează neîncetat la desăvârșirea sa — o păstrează.

Când Înțeleptul este plin de merite și tot se mai simte lipsit, el lucrează să câștige merite, și astfel, își păstrează meritele.

Ceea ce este foarte drept tot mai este îndoit.

Știința cea mai înaltă este încă prostie.

Elocința cea mai strălucită este încă gângureală.

Mișcarea birue frigul; repaosul învinge căldura. Calmul triumfă asupra pasiunilor.

Omul virtuos și calm este model pentru Univers.

XLVII

Când țara urmează Tao, caii servesc agricultura. Când țara părăsește Tao, caii merg la oaste.

Greșeala cea mai mare: a avea dorințe. Nenorocirea cea mai mare: a nu cunoaște măsura. Crima cea mai mare: intenția de cucerire.

Cel ce știe să se mulțumească cu puțin este întotdeauna împăcat cu soarta sa.

XLVIII

Fără a ieși din casă, se poate cunoaște lumea.

Fără a privi prin fereastră, se poate afla Calea Cerului.

Cu cât te depărtezi, cu atât înveți mai puțin.

Înțeleptul nu merge și ajunge; nu cercează și cunoaște; nu lucrează și duce totul la bun sfârșit.

XLIX

Cel ce se dedică studiului își sporește zilnic agitația. Cel ce caută Cărarea micșorează liniștea sufletului.

O micșorează neîncetat până ajunge la Non-acțiune.

Prin Non-acțiune, totul poate fi înfăptuit.

Pentru a cârmui țara, trebuie înlăturată turburarea inimii. Cel ce nu posedă calmul este incapabil să guverneze.

L

Înțeleptul nu este îndărătnic în sentimente ; el se înclină în fața sentimentelor celorlalți.

E bun, cu cel ce este bun.

Cu cel ce nu este bun, este tot bun, căci omul virtuos este bun.

E sincer cu cel ce este sincer.

Cu cel ce nu este sincer, este tot sincer, căci omul virtuos este sincer.

Înțeleptul trăiește în lume, împăcat și liniștit. Iubește deopotrivă pe toți oamenii ; îi privește ca pe copiii săi și poporul ține la el.

LI

Nașterea e ieșire din Tao ; moartea e intrare.

Sunt treisprezece ocrotitori ai Vieții și treisprezece ocrotitori ai Morții. Omul se naște, apoi îndemnat de ei aleargă spre moarte.

Și pentru ce ? Pentru că el caută să trăiască cu orice preț.

Se zice : cel ce știe să-și governeze viața, poate merge în lume fără teamă de rinocer și de tigr ; poate merge în bătălii fără armură. El este ferit de cornul rinocerului, de ghiarele tigrlui și de săbii.

Și pentru ce ? Pentru că nu este supus morții.

LII

Tao creează toate ființele. Te — virtutea, le hrănește.

Datorită lor, toate ființele se întrupează și merg spre desăvârșire.

Dreptăcea ființele toate venerează Tao, prețuiesc Virtutea.

Acest respect nu e urmarea vreunui ordin superior; ci este în firea lucrurilor.

Căci Tao creează ființele, le hrănește, le crește, le ocrotește și le desăvârșește.

Tao creează fără să și-le însușească. Le face ceea ce sunt, fără a profita. Le îndrumă fără să le guverneze.

Acțiunea Tao este Virtutea.

LIII

Principiul lumii poate fi considerat drept muma lumii.

Când s'a găsit muma, se cunosc copiii. Când se cunosc copiii și când se revine la cunoașterea mummii, nu este nicio primejdie pierderea personalității.

Fii tăcuți. Inchideți poarta simțurilor și până la moarte nu vi se va întâmpla niciun rău.

Ci deschizându-vă porțile simțurilor și permițând dorințelor să vă copleșească până la moarte, nu veți putea fi mântuiți.

Vederea lucrurilor subtile înseamnă a fi luminat.

Umiliința păstrată e tărie.

Călăuziți de strălucirea Tao, întoarceți-vă la lumină.

Evitați nefericirea, nesocotind personalitatea.

Alăturați-vă eternului.

LIV

De ași fi la conducerea țării aș merge tot timpul pe Marele Drum.

Mă tem mult să par însemnat.

Marele Drum este foarte cunoscut, însă mulțimea preferă potecile.

Palatul bogat: țarină necultivată, grânare goale.

Veșmânt luxos, sabie ascuțită, mâncare multă, bogății îngrămădite — numesc furt și fală.

De sigur, aceasta nu înseamnă a păși pe Marele Drum — Tao.

LV

Cel cu virtutea bine înrădăcinată nu se teme că îi va fi smulsă. Cel identificat puternic, nu o poate pierde. El va fi preamărit de toți urmașii săi.

Cultivând Tao în inimă, virtutea va deveni sinceră. Cultivând-o în familie, virtutea va spori.

Cultivând-o în sat, ea se va răspândi. Cultivând-o în toată țara, virtutea devine universală.

Observându-te singur, te judeci singur. Observând pe alții, judeci pe alții. Observând țara, judeci țara. În felul acesta se cunoaște țara.

LVI

Omul plin de virtute este ca un copil, ce nu se teme nici de fiarele sălbatice, nici de șerpi.

Oasele îi sunt moi, nervii îi sunt slabi, și totuși strângerea sa este puternică.

Poate striga o zi întreagă fără să răgușească: e armonizat cu firea.

A cunoaște armonia, înseamnă a cunoaște ceea ce este etern. Cunoașterea eternului e lumină.

A căuta prelungirea vieții nu este fericire.

Tăria e dată de energia vitală, însă când devii tare, îmbătrânești. Aceasta nu înseamnă a urma Tao.

Cel ce nu practică Tao piere repede.

LVII

Cel ce știe, nu vorbește; cel ce vorbește, nu știe.

A tăcea, a închide poarta simțurilor, a înceta lucrarea, a se desface de toate legăturile, a-și potoli lumina, a se identifica cu atomii ultimi, înseamnă a atinge unicitatea.

Atunci, se privește deopotrivă, onoarea și disgrația, câștigul și pierderea, bunătatea și injuria.

Aceasta este atitudinea corectă.

LVIII

Cel ce este drept, poate governa; cel ce este viclean, poate să facă războiul; însă cel ce practică Non-acțiunea va obține împărăția.

Iată, știu că așa este:

Regulamente multe, mare sărăcie în popor.

Multe arme, primejdie pentru țară.

Artele cultivate, multe obiecte nefolositoare.

Legi multe, hoți mulți.

De aceea înțeleptul afirmă:

Voiu practica Non-acțiunea și poporul se va conduce singur.

Voiu trăi în liniște și poporul va evolua prin el însuși.

Voiu evita agitația și poporul se va înstări dela sine.

Nu voiu avea dorințe și poporul va reveni la simplitatea dintru început.

LIX

Când administrația este îngăduitoare, poporul se îmbogățește; când este hrăpăreață, poporul este lipsit de toate.

Binele izvorăște din Rău; Răul din Bine.
Și când va înceta aceasta?

Dacă cârmuitorul nu este drept, oamenii drepti devin înșelători, cei virtuoși făjarnici. Poporul este ținut în întunec multă vreme după aceea.

Înțeleptul e corect, nu vatămă pe nimeni; este drept fără a căuta să îndrepte; este luminat, dar nu răspândește luminile sale.

LX

Pentru a governa oamenii și a sluji Cerului, virtutea cea mai folositoare este cumpătarea. Fiți cumpătați. Astfel, având virtute îndeajuns, biruiți toate; puterea voastră nu va avea margini și veți stăpâni împărăția.

Cel care cunoaște Tao — Muma Împărăției, va dăinui veșnic, ca o plantă cu rădăcina înfiptă adânc și tulpina puternică.

LXI

O mare împărăție ar trebui condusă cu simplitatea cu care se gătește un peștișor. De guvernezi practicând Tao, spiritele morților nu-și vor manifesta puterea turburând pe cei vii... Nici spiritul Înțeleptului nu-i va mai turbura, virtutea sa îmbinându-se cu a spiritelor.

LXII

O împărăție mare trebuie să se coboare pentru primirea țărilor mici întocmai ca fluviul culegător de ape.

O țară mică trebuie să se plece spre a fi sub o mare împărăție. Astfel, una va câștiga în întindere, cealaltă în puterea de a governa oamenii.

Tot așa, cei mari trebuie să se plece.

LXIII

Tao conține toate lucrurile. Este comoara omului bun și ocrotirea celui neștiutor.

Vorbele bune sunt de mare preț; faptele bune înalță pe om. Nu trebuie să fie respins cu dispreț nimeni.

E frumos să ai pietre scumpe, decorații și să te urci în trăsuri. Dar este mai bine să înaintezi cu umilință spre Tao.

Străbunii cinsteau întâiu de toate Cărarea pentru că poate fi aflată fără cercetări îndelungi, și pentru că, prin ea, chiar cel mai vinovat poate fi mântuit de păcatele sale.

LXIV

A practica Non-acțiunea, a fi preocupat, a gusta ceea ce este fără gust, a socoti mare ceea ce este rar, a răsplăti ocara prin binefaceri, aceasta este Tao — Cărarea.

Înțeleptul începe lucrurile grele prin cele ușoare, lucrurile mari prin cele mici; căci tot ce este mare sau greu a fost odinioară mic sau ușor.

Înțeleptul nu caută să facă lucruri mari; de aceea le poate face.

Cel ce promite cu ușurință, rar își va ține cuvântul; cel ce socotește totul ușor, va întâmpina greutăți. Înțeleptul cumpănește greutățile și le învinge.

LXV

Ușor e de păstrat ceea ce stă liniștit. Ușor e să previi ceea ce n'a început.

Ușor e de sfărmat, ceea ce este încă slab.

Ușor e de împrăștiat ceea ce este încă mic.

Stăviliți deci răul înainte de a exista, desordinea înainte de a izbucni.

Cel mai mare copac a răsărit dintr'un sămbure mic; un turn cu nouă caturi s'a început dela un pumn de pământ; o călătorie de mii de leghe a început cu un pas.

Cel ce lucrează, va da greș; cel ce ia, va pierde. De aceea Înțeleptul urmează Non-acțiunea și nu se teme de nereușită; nelegându-se de ceva, nu este expus să piardă.

Omul obișnuit, dimpotrivă, dă greș în ajunul izbânzii, pentru că nu este tot așa de prevăzător la sfârșitul întreprinderii, ca la început.

Înțeleptul nu dorește decât lipsa de dorințe, el disprețuește bunurile greu de obținut; se străduiește să nu cerceteze și se ferește de greșelile pe care toți oamenii le săvârșesc.

El nu vrea decât să ajute toate ființele ca să evolueze după propria lor fire, și de aceea nu îndrăznește să lucreze.

LXVI

Străbunii urmau Cărarea, nu pentru a lumina poporul, ci pentru a-l face simplu și firesc. Poporul este greu de guvernat când este prea învățat. Cel ce se folosește de știința omului pentru a governa este o nenorocire pentru țară; cel care nu o folosește e binecuvântare.

Cunoscându-se acest adevăr, se cunoaște cu adevărat țara și se posedă o virtute profundă, care, deși pare contrară firii lucrurilor, aduce totuși pacea pretutindeni.

LXVII

Pentru ce râurile și mările primesc tributul tuturor apelor? Pentru că pot să se mențină sub nivelul lor.

Tot astfel Înțeleptul care aspiră să fie deasupra oamenilor vorbește de el însuși ca și când ar fi mai pre jos de ei; voind să-i călăuzească, el stă în urma lor. Astfel poporul

este dedesubtul lui și nu-i simte povara; este îndărățul lui și totuși nu suferă.

Toată țara îl preamărește și i se supune. El se pleacă mai pre jos de oameni și nu-și face vreun dușman.

LXVIII

Toată lumea spune că învățătura mea este mare, dar nu potrivită firii omenești. Ci tocmai pentru aceasta este ea mare. Cât privește celelalte învățături ce par firești, demult s'a văzut, în adevăr, micimea lor.

În mine am trei comori:

Blândețea, datorită căreia pot îndrăzni totul.

Cumpătarea, care-mi îngăduie să fac lucruri mari.

Umilința, mulțumită căreia pot deveni conducător.

Dar azi se caută curajul, nu blândețea; ambiția, nu cumpătarea; azi se urmărește a fi mereu în față și nu de-a fi retras.

Totuși blândețea este biruitoare, în atac sau în apărare.

Cerul a dat omului blândețea spre mântuire.

LXIX

Un comandant bun nu este violent.

Un luptător bun nu este mânios.

Cel ce știe să învingă nu se războiește.
Cel ce știe să conducă oamenii e umil.
Iată ce se chiamă să acționezi fără luptă
și să știi să te folosești de oameni. În felul
acesta, Înțeleptul unește acțiunea sa cu aceea
a Cerului. Iată, înțelepciune străveche.

LXX

Un mare războinic zicea: „prefer să fiu
oaspe decât gazdă; prefer uneori să fac un
pas mic înapoi, decât unul mare înainte“.

Astfel poți apuca sabia fără să o folosești,
și să înaintezi spre dușman fără să te lupți.

Nu este mai mare greșală decât de a ataca
cu nesocotință: se poate pierde totul. Adeseori,
când două oști se luptă cu arme egale, omul
cel mai milos este acela care obține victoria.

LXXI

Învățătura mea e ușor de înțeles, ușor de
urmat și totuși, nimeni nu o înțelege, nimeni
nu o aplică. Cuvintele mele au obârșie stră-
veche și acțiunile mele au lege supremă.

Dar oamenii nu înțeleg și pentru aceea mă
ignorează.

Cei ce mă înțeleg sunt rari; aceia mă
prețuiesc, căci omul înțelept pare sărac, dar
ține în inimă comoara sa.

LXXII

A ști că nu știi, este un merit; a nu ști, este o slăbiciune; a simți această slăbiciune înseamnă a nu o mai avea.

Înțeleptul nu are această slăbiciune; el își simte slăbiciunea, deci nu o mai are.

LXXIII

Când poporul nu se mai teme de primejdii, mari primejdii îl pândesc. Păziți-vă de a găsi locuința voastră prea strâmtă și situația voastră prea modestă.

Înțeleptul se cunoaște și nu caută să pară; își cunoaște soarta și nu se supraprețuește.

LXXIV

Cel ce arată curajul prin îndrăsneală, va pieri; cel care are curajul de a se stăpâni, va fi ferit...

Cum am putea ști care este porunca Cerului?

Înțeleptul se hotărăște greu să lucreze; el urmează calea Cerului, care acționează fără luptă și totuși învinge totul. El nu vorbește, și se face ascultat. Nu cheamă, și toate ființele aleargă spre el. Pare domol, dar este iscusit.

Urzeala Cerului este rară, însă nimeni nu o poate străbate.

LXXV

Dacă poporul nu se teme de moarte, nu poate fi guvernat cu amenințarea morții. Dacă se teme de ea se pot executa vinovații, dar cine ar îndrăzni s'o facă?

Există un Judecător suprem, care dă această pedeapsă.

Cel ce vrea să-l înlocuiască este ca și un neîndemânatic care ar vrea să cioplească cu securea. Ușor se rănește.

LXXVI

Poporul este înfometat, pentru că împăratul risipește tezaurul: de aceea este înfometat.

Poporul este greu de cârmuit pentru că împăratul nu știe: de aceea este greu de cârmuit.

Poporul ajunge să nu se teamă de moarte, pentru că are multe de suferit în viață: de aceea nu se teme de moarte.

Cel ce nu se sbate să trăiască este mai înțelept decât cel ce pune viața aceasta mai presus de toate.

LXXVII

Omul când se naște este mlădios și slab; când moare, e tare, rigid.

Tinerile mlădițe ale plantelor sunt moi și mlădioase; lemnul mort este tare și uscat.

Puterea și rigiditatea însoțesc moartea; frăgezimea și mlădierea însoțesc viața.

Cel ce se razimă pe propria lui putere nu va repurta victoria.

Când copacul a devenit puternic, e tăiat.

Cel socotit mare și puternic e mult mai prejos decât ceea ce este mlădios și slab.

LXXVIII

Calea Cerului este asemănătoare arcașului care, întinzându-și arcul, coboară ceea ce este înălțat și ridică ceea ce este jos.

Cerul ia dela cei ce au prea mult pentru a da celor ce n'au îndeajuns.

Însă omul ia chiar dela sărac, pentru a-și spori prisosul.

Cine, având prisos, poate să-l pună în slujba lumii? Numai acela care pășește pe Cărare.

Înțeleptul acționează fără speranța răsplătirii și lucrează fără să râvnească merite.

Astfel, își ascunde comoara.

LXXIX

Nimic pe pământ nu este mai moale, mai slab decât apa; și cu câtă ușurință sfarmă tot ce este tare și dur.

Cel slab învinge pe cel puternic; ceea ce este moale birue ce este dur. Toată lumea

cunoaște aceasta, însă nimeni nu se conformează.

Iată pentru ce Înțeleptul zice: Cel care știe să rabde învinuirile țării sale este înadevăr un stăpân; cel ce îndură blestemele ei, este cu adevărat rege.

Adevărul pare uneori contrar rațiunii.

LXXX

După o ură mare va rămâne totdeauna o ură mică. De aceea Înțeleptul rămâne calm și nu așteaptă nimic dela alții.

Omul virtuos nu se gândește decât la datorie; omul obișnuit la profit.

Calea Cerului n'are preferință pentru nimeni, însă este totdeauna de partea omului virtuos.

LXXXI

Aș dori să conduc o țară mică și un popor puțin numeros.

Vreo zece, sau o sută din supușii mei ar avea arme, și nici pe acelea nu le-ar întrebuința.

I-aș învăța să se teamă de moarte și să nu se ducă s'o caute în afara regatului.

Ei ar avea vase de războiu și care de luptă, însă nu le-ar folosi.

Ar avea armură, însă nu ar purta-o.

I-ași face să revină la ocupațiile firești.

Ei ar găsi plăcută hrana obișnuită; elegant veșmântul simplu; pașnică și sigură locuința lor; plăcute, desfătărilor patriarhale.

Și de-ar fi așa de aproape de regatul vecin încât ar auzi cântec de cocoși și lătrat de câini, supușii mei ar ajunge la adânci bătrânețe și ar muri fără să fi simțit nevoia de-a ieși din țară.

LXXXII

Cuvântul sincer nu e ambițios; cuvântul ambițios nu e sincer.

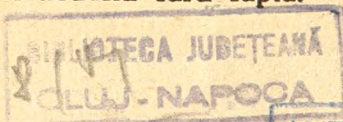
Omul bun nu e gâlcevitor; cel gâlcevitor nu e virtuos.

Cel ce cunoaște Cărarea nu este învățat; cel învățat nu o cunoaște.

Înțeleptul nu îngrămădește comori. Cu cât cheltuește mai mult pentru alții, cu atât câștigă mai mult. Cu cât dă mai mult, cu atât se îmbogățește mai mult.

Aceasta este Calea Cerului, care răspândește binefacerile sale asupra tuturor și nu vațămă pe nimeni.

Aceasta este Calea Cerului, care acționează totdeauna fără luptă.

Prețul Lei 30.—

TIPĂRUL „DACIA TRAIANĂ”, S. A., SIBIU